

Fundacja na rzecz
Nauki Polskiej

Badanie ankietowe autorów i autorek książek wydanych w serii „Monografie FNP” w latach 2010–2022

Marta Łazarowicz-Kowalik

Dorota Juszczuk

Listopad 2022

Spis treści

Wstęp.....	3
Informacje o programie.....	3
Respondenci	3
Wyniki badań	5
Przyczyny udziału w konkursie	5
Przebieg konkursu	8
Proces przygotowania książki do druku	11
Ocena książki wydanej w serii „Monografie FNP”	12
Promocja.....	13
Efekty wydania książki w serii „Monografie FNP”	16
Opinie o serii „Monografie FNP”	17
Podsumowanie.....	19

Wstęp

Informacje o programie

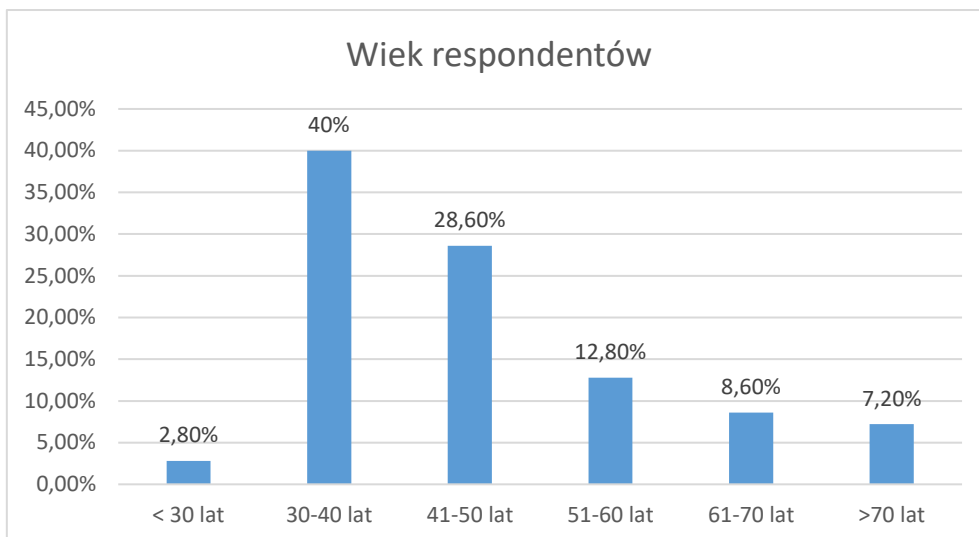
Celem programu „Monografie FNP”, istniejącego od 1994 roku, jest finansowanie wydania prac naukowych z zakresu nauk humanistycznych i społecznych. Prace te wyłaniane są w drodze konkursu spośród oryginalnych i niepublikowanych wcześniej dzieł. Prace publikowane w serii „Monografie FNP” powinny charakteryzować się wysokim poziomem naukowym, oryginalnością i integralnością ujęcia tematyki, odkrywczością założeń i wagą wyników oraz powinny prezentować dane zagadnienie w taki sposób, aby była ona dostępna nie tylko dla wąskiego grona specjalistów. Laureatom i laureatkom konkursu Fundacja zapewnia pokrycie kosztów wydania pracy w serii „Monografie FNP” oraz honorarium (15 000 zł). Od 2011 roku wydawcą książek z serii „Monografie FNP” jest Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. W ramach serii „Monografie FNP” autorzy i autorki prac mogą również ubiegać się o subwencję na tłumaczenie publikacji na język obcy (rosyjski, hiszpański, włoski, niemiecki, angielski lub francuski). W tym przypadku wymagane jest udokumentowanie zainteresowania dziełem i jego dystrybucją ze strony zagranicznego wydawnictwa. Wszystkie książki wydane w serii „Monografie FNP” po 2010 roku po trzech latach od wydania pojawiają się w wersji elektronicznej Open Access (zostają bezpłatnie udostępnione czytelnikom). Do tej pory w serii „Monografie FNP” wydanych zostało 238 prac. Celem niniejszego badania było poznanie opinii autorów i autorek książek wydanych w serii „Monografie FNP” na temat programu i jego przydatności. Badanie obejmowało osoby wyróżnione w konkursie w latach 2010-2022, a podstawowe poruszone w nim kwestie dotyczyły:

- rodzaju i roli czynników, które wpłynęły na decyzję o udziale w konkursie,
- oceny procesu składania wniosku,
- oceny współpracy z Wydawnictwem (na etapie przygotowanie książki do druku, w zakresie graficznego opracowania okładki książki),
- oceny działań promocyjnych ze strony FNP takich jak spotkanie z cyklu „Wielogłos o Monografiach FNP” i ze strony Wydawnictwa (np. spotkania promocyjne),
- znaczenia konkursu „Translacje FNP”
- wpływu wydania książki w serii „Monografie FNP” na pozycję w środowisku naukowym,
- opinii na temat serii „Monografie FNP” na tle innych publikacji naukowych.

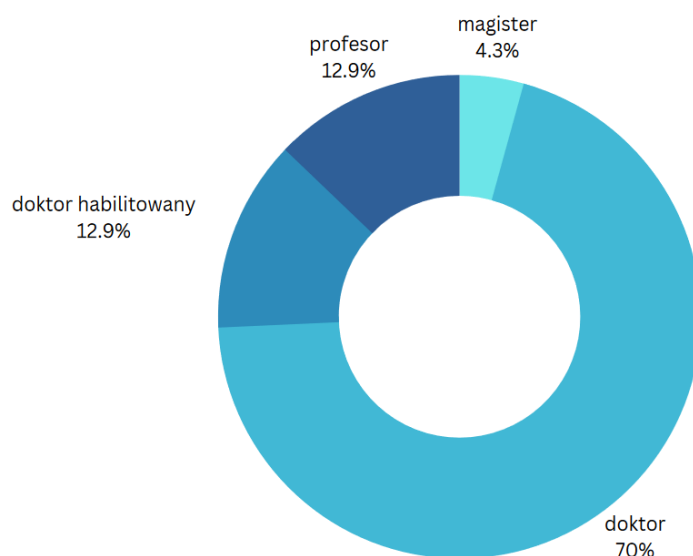
Większość osób – zarówno zgłaszających się do konkursu, jak i wyróżnionych w nim – stanowią kobiety. Wyniki były analizowane dla kobiet i mężczyzn łącznie. Ze względu na większą czytelność tekstu w raporcie ograniczyliśmy się do stosowania tradycyjnych form męskich (respondenci, autorzy, redaktorzy itp.).

Respondenci

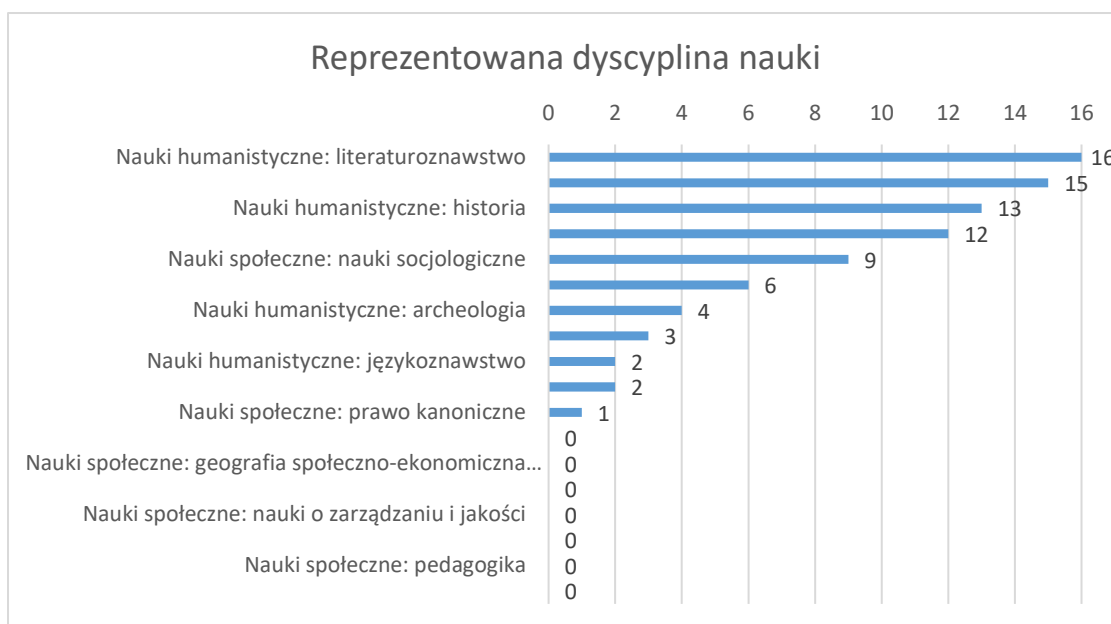
Między rokiem 2010 a 2022 wydane zostały 113 monografie, napisane przez 104 osoby. Wszystkie zostały zaproszone do wzięcia udziału w badaniu. Na ankietę odpowiedziało 70 ze 104 zaproszonych osób (67,3% zwrotu ankiet). Wśród respondentów przeważały osoby w wieku 31-40 lat (n=28, 40%), a drugą najliczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku 41-50 lat (n=20, 28,6%).

Prawie trzy czwarte respondentów, których prace zostały zakwalifikowane do wydania w serii „Monografie FNP”, opublikowało książkę po uzyskaniu stopnia doktora (n=40, 70.0%).

Respondenci zostali zapytani o to, jaką dyscyplinę nauk humanistycznych lub społecznych reprezentują. Część osób wskazała więcej niż jedną dyscyplinę. Łącznie 70 respondentów, którzy wzięli udział w ankiecie, wskazało 83 odpowiedzi. Najliczniej wskazywane były nauki humanistyczne (n=68), z czego literaturoznawstwo zostało wskazane 16 razy, filozofia 15 razy, historia 13 razy, a nauki o kulturze i religii 12 razy. 15 osób wskazało nauki społeczne.

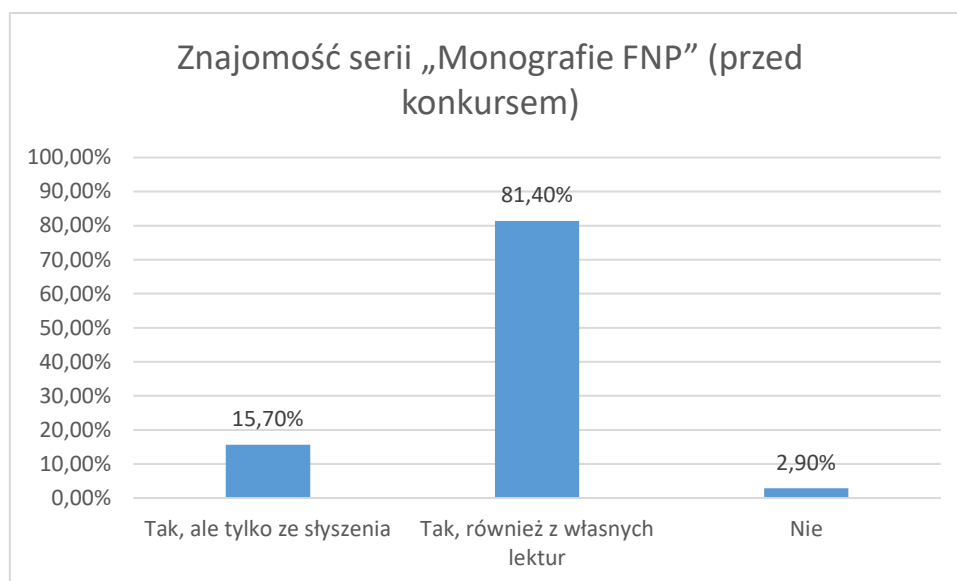
Laureaci i laureatki konkursu zostali zapytani o to, w którym roku wydali swoją publikację w serii „Monografie FNP”. Liczba osób, które wydały książkę w danym roku wahała się od 0 w 2010 roku do 8 w 2011 i 2019 roku (zgodnie z regulaminem konkursu nie ma określonej liczby książek, które otrzymują subwencję w danym roku).

Wyniki badań

Przyczyny udziału w konkursie

Zdecydowana większość respondentów znała serię „Monografie FNP” przed przystąpieniem do konkursu (n=68, 97,1%), z czego 11 osób (15,7%) znało serię ze słyszenia, a 57 osób (81,4%) – z własnych lektur. Tylko 2 osoby (2,9%) nie słyszały o serii przed przystąpieniem do konkursu.

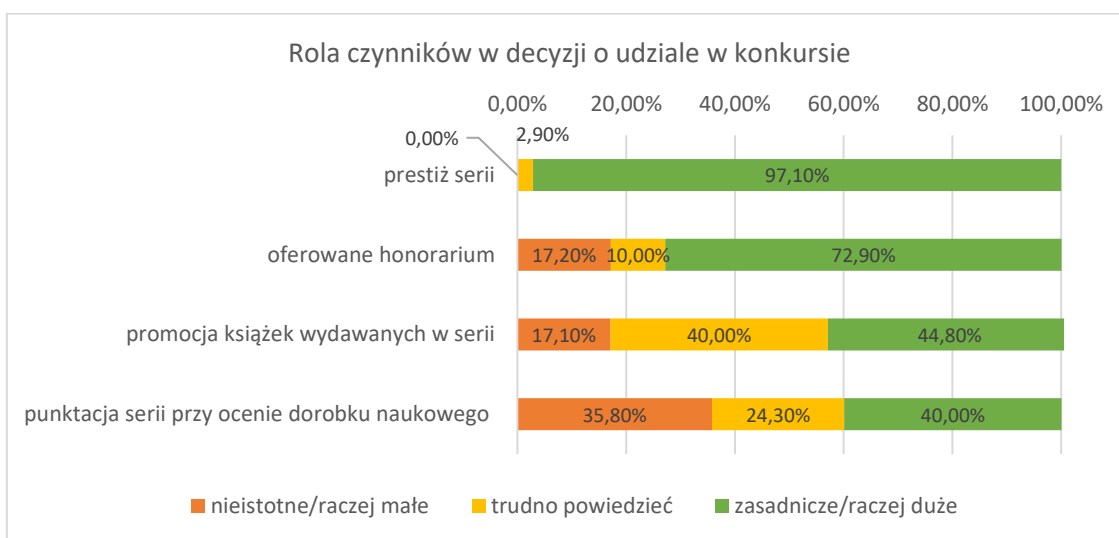
W pytaniu otwartym, w którym autorzy i autorki poproszeni zostali o wskazanie przyczyn, dla których zdecydowali się na udział w programie „Monografie FNP”, respondenci wymieniali przede wszystkim prestiż serii („Możliwość publikacji monografii naukowej w prestiżowej serii, rozpoznawalnej w środowisku humanistycznym”; „Konkurs Monografie FNP w moim środowisku uważany jest za najbardziej prestiżowy konkurs dla humanistów / badaczy społecznych na wydanie książki. Wiele z książek z serii jest potem nagradzanych”). Do ważniejszych przyczyn przystąpienia do konkursu „Monografie FNP” należało również oferowane laureatom honorarium („Zależało mi na publikacji swojego doktoratu w prestiżowej serii wydawniczej. Nie ukrywam, że argumentem za zgłoszeniem się do konkursu było również honorarium”).

Obok prestiżu serii „Monografie FNP” oraz oferowanego honorarium stosunkowo często wymienianym powodem ubiegania się o subwencję i wydanie pracy w serii było rzetelne prowadzenie przez Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu prac redakcyjnych i opracowania edytorskiego („prestiż serii, piękne wydanie, dbałość redakcyjna i edytorska, wynagrodzenie za wydanie książki”). Autorzy wskazują również na dogodne warunki publikacji, takie jak brak potrzeby starania się o subwencję wydawniczą („dogodne warunki wydawnicze (bez potrzeby starania się o dofinansowanie)”) czy możliwość wydania książki o dużej objętości („Zależało mi przede wszystkim na wydaniu książki w jej pełnej formie (30 arkuszy wydawniczych), bez dzielenia i przykrawania”). Zwracają uwagę wypowiedzi, które świadczą o tym, że dla niektórych osób trudnością było znalezienie odpowiedniego wydawnictwa („Zależało mi na wydaniu książki, nad którą długo pracowałam, a nie miałam wydawcy. Uznałam, że warto spróbować stanąć do konkursu, bo to dobra seria”). Niektórzy twierdzą wręcz, że możliwość publikacji pracy naukowej w serii „Monografie FNP” była jedyną szansą na jej ukazanie się w druku („Była to jedna z niewielu szans na opublikowanie doktoratu”).

Część odpowiedzi wskazywała również na proponowaną przez Fundację (wyłącznie autorom i autorkom książek z serii „Monografie FNP”) w ramach programu „Translacje FNP” możliwość dofinansowania tłumaczenia swojej pracy na jeden z języków obcych („Prestiż serii, honorarium, szansa publikacji za granicą w przekładzie na język obcy”). Co warto podkreślić, w odpowiedziach

nie wymieniono takich czynników jak chęć dotarcia do czytelników spoza wąskiego grona eksperckiego. Jest to warunek, który powinny spełnić publikacje nadsyłane do konkursu „Monografie FNP” – powinny one charakteryzować się takim ujęciem tematu, które jest dostępne nie tylko dla wąskiego grona specjalistów.

Osoby uczestniczące w badaniu zostały poproszone o ocenę roli, jaką w decyzji o udziale w konkursie odegrały cztery czynniki: prestiż serii „Monografie FNP”, oferowane honorarium, promocja książek wydawanych w serii oraz punktacja serii przy ocenie dorobku naukowego. Zdecydowana większość respondentów określiła znaczenie prestiżu serii jako „zasadnicze” lub „raczej duże” (n= 68; 97,1%). Również większość respondentów określiła znaczenie honorarium jako „zasadnicze” lub „raczej duże” (n= 51; 72,8%). Promocja książek wydawanych w serii i punktacja serii przy ocenie dorobku naukowego odegrały mniejszą rolę w podjęciu decyzji o udziale w konkursie. Dla 30 respondentów (44,8%) znaczenie promocji książek wydawanych w serii było „zasadnicze” lub „raczej duże”, 28 osób (40%) nie miało zdania na ten temat, a 12 (17,1%) respondentów oceniło rolę promocji książek wydawanych w serii jako „raczej małą” lub „nieistotną”. Podobnie przedstawia się ocena roli punktacji serii przy ocenie dorobku naukowego – mniej niż połowa respondentów określiła znaczenie tej roli jako „zasadnicze” lub „raczej duże” (n=28, 40%), 17 osób (24,3%) nie miało zdania na ten temat, a 25 osób (35,7%) określiło tę rolę jako „raczej małą” lub „nieistotną”.

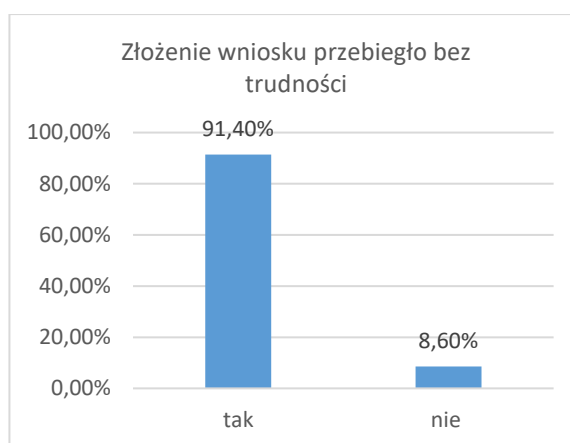
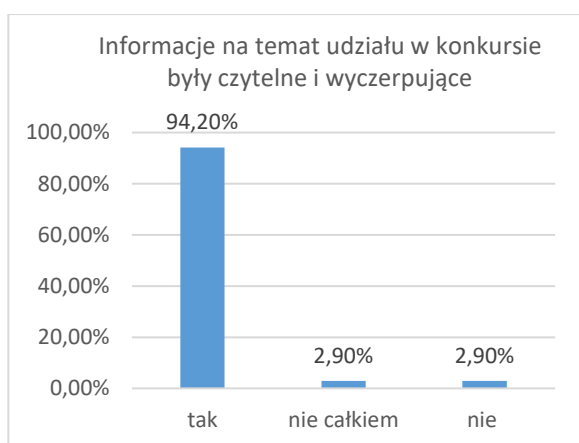

Przy pytaniu o znaczenie tych czterech czynników dla decyzji o udziale w konkursie respondenci mogli również dodać swój komentarz. Niektóre komentarze potwierdzają istotną rolę czynników już wcześniej omówionych takich jak prestiż („Najważniejszy był prestiż serii”) czy korzystne warunki wydawnicze („Jeśli chodzi o sprawy finansowe, być może ważniejsza nawet od sprawy honorarium jest kwestia tego, że – inaczej niż w wielu polskich wydawnictwach naukowych – autor (a zwykle instytucja, w której pracuje) nie musi pokryć kosztów wydania książki”), a inne nieliczne wypowiedzi poruszają pojedyncze kwestie, takie jak zachęta ze strony współpracowników („Namowy koleżanek i kolegów ze środowiska naukowego, abym spróbowała zgłosić książkę w tym konkursie i ich opinia o mojej książce miały duże znaczenie w procesie decyzyjnym”).

Przebieg konkursu

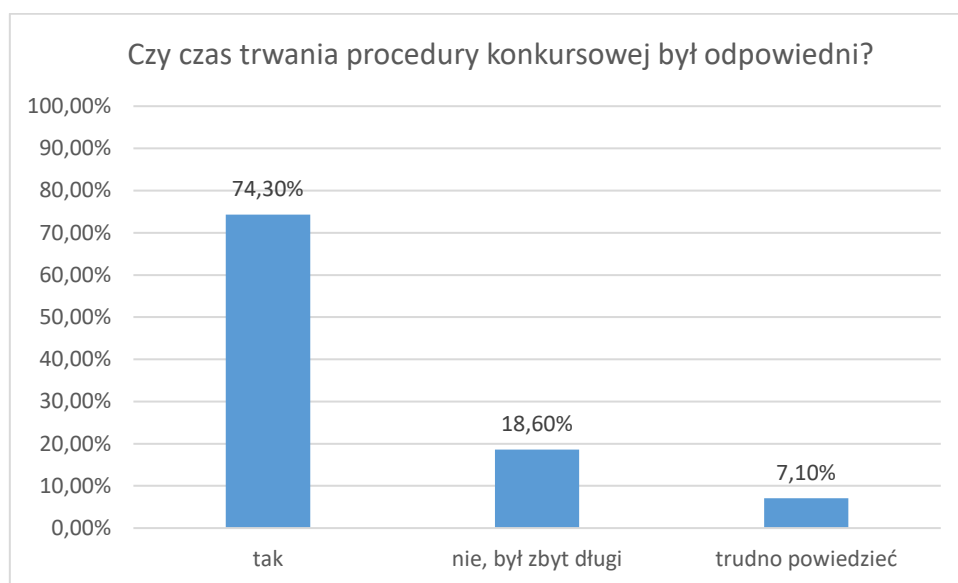
W kolejnej części ankiety badani zostali poproszeni o ocenę przebiegu procesu konkursowego i takich jego aspektów jak: czytelność informacji na temat udziału w konkursie, ocena funkcjonalności bazy wniosków (trudności w wypełnieniu formularza wniosku), przejrzystość konkursu, czas trwania procedury konkursowej, współpraca z FNP na etapie konkursu oraz przydatność recenzji otrzymywanych w konkursie.

Czytelność i klarowność informacji na temat udziału w konkursie została oceniona pozytywnie. Większość badanych uważa, że informacje te były czytelne i wyczerpujące (n=66, 94,3%). Również zdecydowana ich większość (n=64, 91,4%) oceniła, że złożenie wniosku przebiegło bez trudności, a tylko 6 (8,6%) osób napotkało przy tym na pewne trudności. Zgłaszane trudności dotyczyły anachroniczności konstrukcji bazy wniosków („Nieco przestarzała strona internetowa wniosku”) i trudności w kontaktach z jedną z dawnych koordynatorek programu („Na etapie oceny manuskryptu procedura bardzo długo się przeciągała i kontakt z koordynatorką był rwany. Następnie zmieniła się koordynatorka i wszystko poszło sprawnie”).

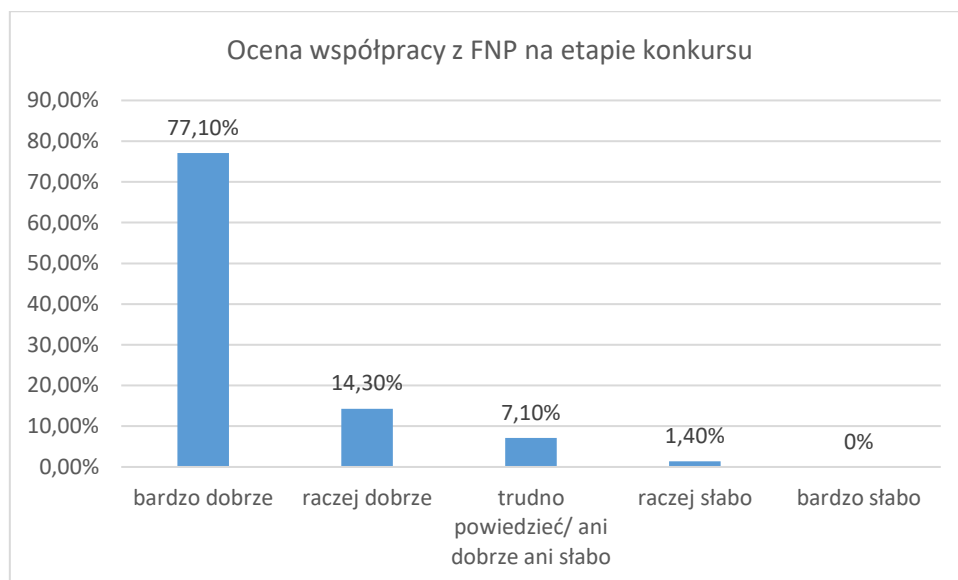

Zdecydowana większość uczestniczących w badaniu osób uznała proces oceny w konkursie za przejrzysty (n= 58, 82,9%), 9 osób (12,9%) nie miało na ten temat zdania, a dla 3 osób (4,3%) proces ten nie był przejrzysty. Komentarze osób, które nie uznały procesu oceny za przejrzysty dotyczyły procedury oceny i kwalifikacji prac do dalszych etapów konkursu („Przy wcześniejszym udziale w konkursie moja poprzednia monografia uzyskała dwie bardzo pozytywne recenzje, ale nie została wybrana i nie uzyskałam uzasadnienia odrzucenia. O ile otrzymane recenzje były bardzo przejrzyste, o tyle procedura oceny następująca przed ich otrzymaniem nie była dla mnie w stu procentach oczywista (zapewne wygląda to różnie w zależności od dyscypliny)”).

A ankiecie pojawiło się pytanie o ocenę czasu trwania procedury konkursowej (od złożenia wniosku do decyzji o wydaniu książki). Według większości respondentów (n=52, 74,3%) czas ten był odpowiedni, według 13 osób (18,6%) był zbyt długi, a 5 osób (7,1%) nie miało na ten temat zdania.

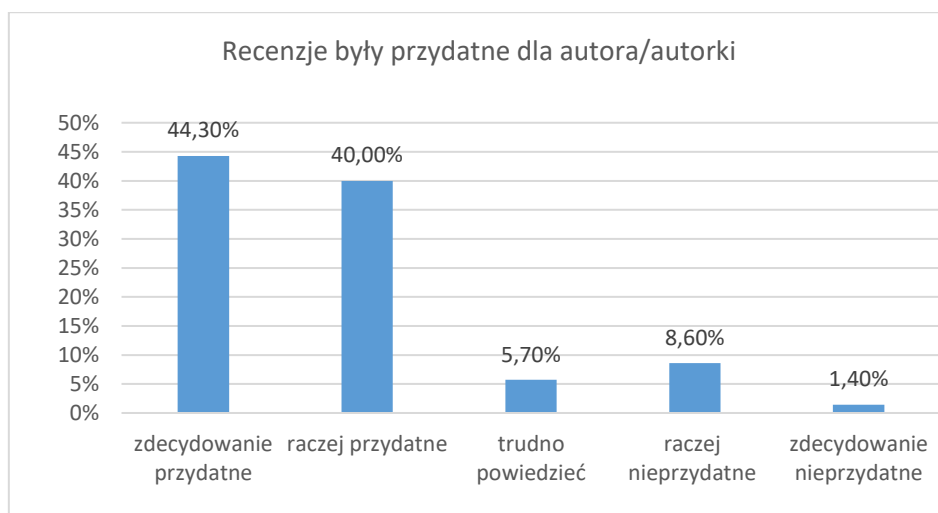
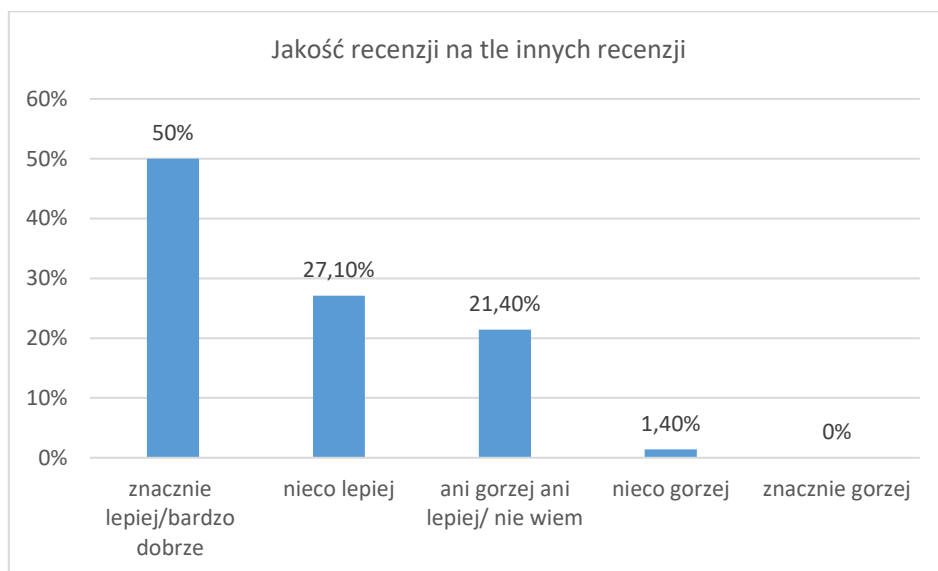

Wśród osób, które wydały książkę w serii „Monografie FNP”, większość oceniła współpracę z Fundacją na etapie konkursu „bardzo dobrze / raczej dobrze” (n= 64, 91,4%). Pięć osób nie miało określonego zdania na temat współpracy na etapie konkursu, a jedynie jeden z respondentów wybrał odpowiedź „raczej słabo”.

Następnie respondenci zostali poproszeni o ocenę jakości recenzji na tle innych recenzji, które uzyskiwali w podobnych okolicznościach i o ocenę ich przydatności dla autora. Trzy czwarte (n=54, 77,1%) uznało, że uzyskane w konkursie recenzje wyróżniają się na korzyść na tle innych uzyskiwanych przez nich recenzji (odpowiedzi: „znacznie lepiej / bardzo dobrze” lub „nieco lepiej”); 15 osób (21,4%) nie miało na ten temat zdania, a tylko jedna osoba oceniła recenzję jako „nieco

gorszą”. Zdecydowana większość badanych (n=59, 84,3%) oceniła recenzje jako przydatne dla siebie (odpowiedzi „zdecydowanie przydatne” lub „raczej przydatne”), 4 osoby (5,7%) nie miały zdania, a dla 7 osób (10%) recenzje były „raczej nieprzydatne” lub „zdecydowanie nieprzydatne”.

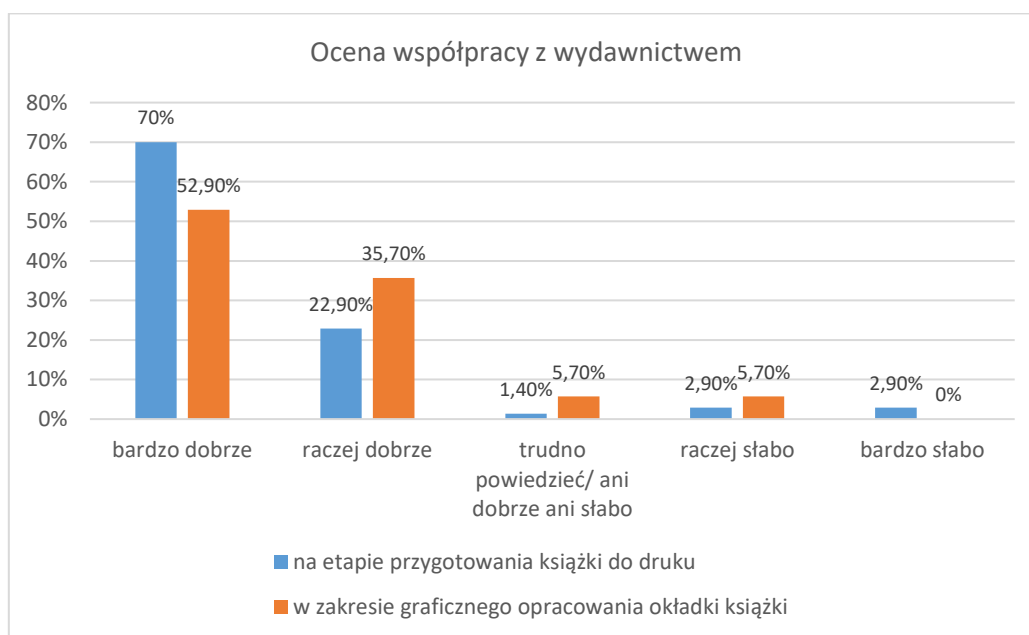
W pytaniu otwartym dotyczącym przebiegu konkursu respondenci zwracają uwagę na takie kwestie jak brak kobiet w jednej z historycznych kadencji jury konkursu („Jedyna rzecz, do której mogę zgłosić uwagę, to fakt, że w radzie naukowej serii, wtedy gdy startowałam w konkursie, byli sami panowie. Nie jest to zastrzeżenie do kompetencji i wagi nazwisk naukowców zaproszonych do rady serii, a jedynie zwrócenie uwagi na brak równowagi płci w radzie. Pamiętam, że obserwowanie składu rady było dla mnie źródłem niepokoju, gdy myślałam o konkursie – trochę chyba nie wierzyłam w swoje szanse i myślałam, że o książce będzie decydować pięciu mężczyzn i to trochę słabo”) i na możliwą, według respondenta lub respondentki, dyskryminację kandydatów ze względu na wiek („Wydaje mi się, że dobrze byłoby doceniać wszystkie grupy wiekowe. Dyskryminacja ze

względu na wiek jest obecnie tak powszechna w nauce, że dobrze byłoby, aby choć jedna instytucja doceniała także starszych autorów”).

Część odpowiedzi podkreśla wysoką jakość i prestiż serii „Monografie FNP” („Ten konkurs jest bardzo potrzebny i cieszę się, że wydają państwo zarówno pozycje humanistyczne, jak i społeczne”; „Utrzymanie serii Monografie FNP, utrzymującej niezmiennie znakomity poziom naukowy”).

Proces przygotowania książki do druku

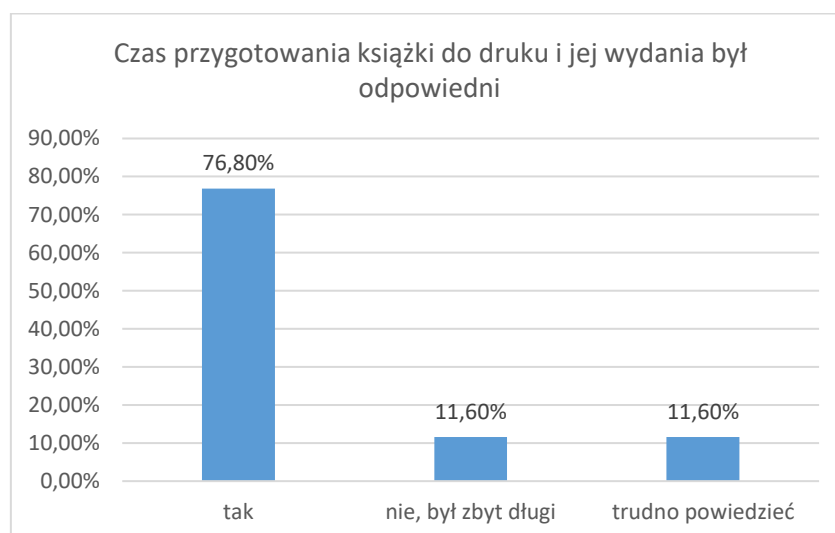
Wydawcą i dystrybutorem książek z serii „Monografie FNP” jest od 2011 roku Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, natomiast między rokiem 1994 a 2000 było nim Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego. Żaden z respondentów, którzy wzięli udział w ankiecie, nie wydał książki przed 2011 rokiem, więc wszystkie opinie wyrażone przez respondentów odnoszą się do Wydawnictwa Naukowego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Ponad 90 procent osób pozytywnie oceniło współpracę z Wydawnictwem na etapie przygotowania książki do druku (n=65, 92,9% oceniło współpracę jako „bardzo dobrą” lub „raczej dobrą”), 1,4% (1 osoba) nie miała zdania na ten temat, a 5,8% (4 osoby) oceniło współpracę jako „raczej słabą” lub „bardzo słabą”. Współpraca z Wydawnictwem w zakresie graficznego opracowania okładki książki również została pozytywnie oceniona przez większość osób (n=62, 88,6% wybrało odpowiedź „bardzo dobrze” lub „raczej dobrze”).

W odpowiedziach na pytania otwarte na temat współpracy z Wydawnictwem na etapie przygotowania książki do druku pojawiają się rozbieżne w istotny sposób wypowiedzi. Część respondentów dała wyraz swojemu niezadowoleniu ze współpracy w zakresie przygotowania pracy do druku („Redakcja popełniła wszystkie możliwe błędy: poprawa tekstu była zbyt daleko posunięta, korekty źle wyrobione, przysłano mi indeks do innej książki”), część – przeciwnie – wyraziła uznanie

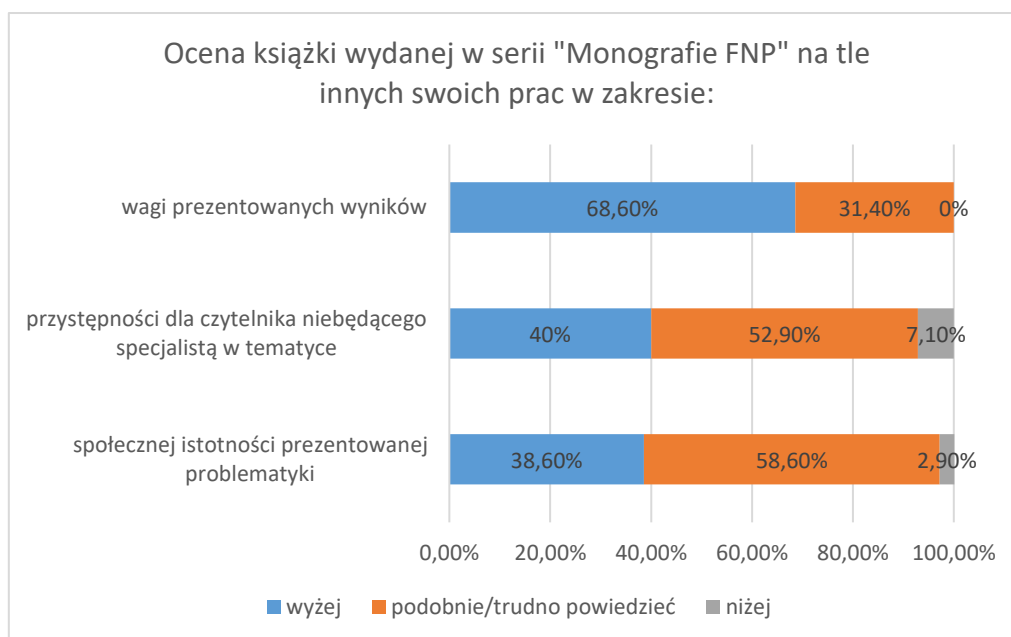
dla jakości współpracy z Wydawnictwem („Świetny, rzetelny, a zarazem bardzo otwarty redaktor ze strony Wydawnictwa. Nie miał nic przeciwko wprowadzeniu nieszablonowych rozwiązań, a nawet wspierał takie decyzje, o ile były uzasadnione charakterem pracy”; „Bardzo dobra współpraca z redaktorką w Wydawnictwie (profesjonalizm, partnerstwo)”). Powodem tych rozbieżnych opinii może być fakt, że podczas dwunastu lat (2010-2022), które obejmuje badanie ankietowe, zmieniały się osoby odpowiedzialne za redakcję w Wydawnictwie. W dodatkowych komentarzach dotyczących współpracy z Wydawnictwem w zakresie graficznego opracowania okładki książki głosy krytyczne pojawiały się sporadycznie i odnosiły się przede wszystkim do pracy nad projektem okładki.

Trzy czwarte respondentów uważa, że czas przygotowania książki do druku i jej wydania był odpowiedni ($n=53$, 76,8%), 8 osób (11,6%) nie miało na ten temat zdania, a według kolejnych ośmiu (11,6%), czas ten był zbyt długi. Komentarze do tego pytania udzieliły przede wszystkim osoby niezadowolone z długotrwałości tego procesu.

Ocena książki wydanej w serii „Monografie FNP”

Autorzy poproszeni zostali o ocenę własnych monografii wydanych w serii na tle innych swoich książek. Większość respondentów (67,6%) oceniła tę pozycję wyżej pod względem wagi prezentowanych wyników. Jeśli natomiast chodzi o przystępność treści dla czytelników niebędących specjalistami w zakresie tematyki, której książka dotyczyła, oraz o społeczną istotność prezentowanej problematyki, połowa respondentów oceniła książkę wydaną w serii podobnie do innych swoich prac lub nie potrafiła wskazać różnicy.

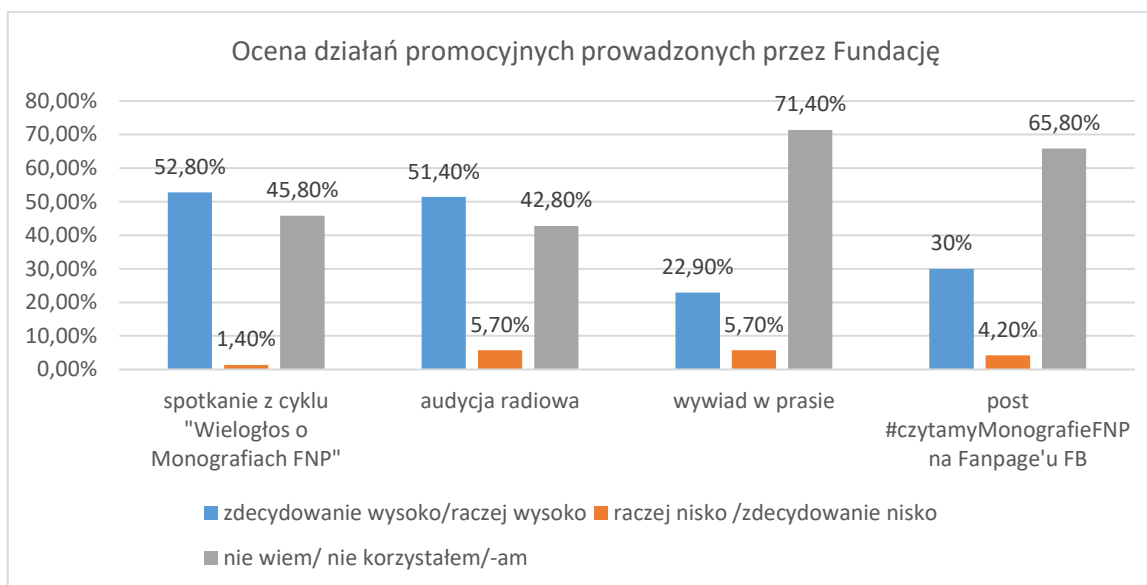
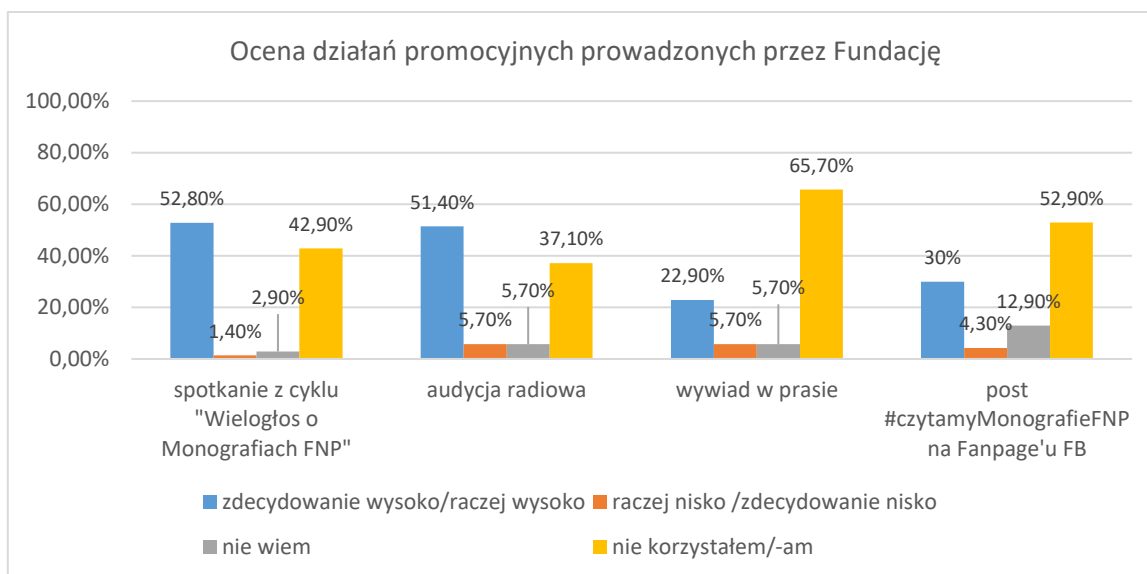

Promocja

Promocja książki ukazującej się w serii „Monografie FNP” jest wspólnym zadaniem Fundacji i Wydawnictwa. Wydawnictwo zajmuje się dystrybucją i promocją książek z serii na targach książki, organizuje tradycyjne spotkania promocyjne wybranych tytułów, zleca wykonanie recenzji, które publikowane są następnie w specjalistycznych czasopismach. Fundacja natomiast zaprasza osoby – zarówno ze świata naukowego, jak i spoza niego – do dyskusji na temat książek w ramach cyklu spotkań „Wielogłos o Monografiach FNP”, które mają miejsce w jej siedzibie. Ponadto promuje książki za pośrednictwem mediów społecznościowych oraz zaprasza autorów i autorki do udziału w audycjach radiowych. Działania promocyjne, prowadzone zarówno przez Fundację, jak i przez Wydawnictwo, są „skrojone na miarę” i dostosowane do tematyki książek. Poszczególne monografie nie są więc objęte wszystkimi działaniami promocyjnymi, lecz tymi, które zostaną uznane za najbardziej odpowiednie dla danego tytułu.

Ocena poszczególnych działań promocyjnych prowadzonych bezpośrednio przez Fundację okazała się trudna, ponieważ wielu respondentów z nich nie korzystało. Spotkania z cyklu „Wielogłos o Monografiach FNP” i audycje radiowe zostały ocenione przez połowę respondentów pozytywnie (52,8% i 51,4%). Pozostałe osoby w większości nie korzystały z tego typu działań promocyjnych (42,9% i 37,1%). Większość osób zadeklarowała, że nie była zaproszona do udzielenia wywiadu w prasie w związku z książką wydaną w serii „Monografie FNP” (65,7%) oraz że książka nie była jeszcze cytowana w ramach cotygodniowych postów #czytamyMonografieFNP zamieszczanych na fanpage'u Fundacji na Facebooku (52,9%). Nie jest jednak do końca jasne, czy osoby, które nie korzystały z działań promocyjnych prowadzonych zarówno przez Fundację, jak i przez Wydawnictwo, nie korzystały z nich, ponieważ nie zostały do nich zaproszone, czy nie skorzystały z takiej możliwości po otrzymaniu zaproszenia do uczestnictwa w tego rodzaju działaniach. Nie jest również jasne, czy osoby, które wysoko lub nisko oceniły działania promocyjne Fundacji i Wydawnictwa, korzystały z tych działań i wyrażają opinię opartą na doświadczeniu dotyczącym promocji ich własnej książki czy nie korzystały i na przykład oceniają spotkanie z cyklu „Wielogłos

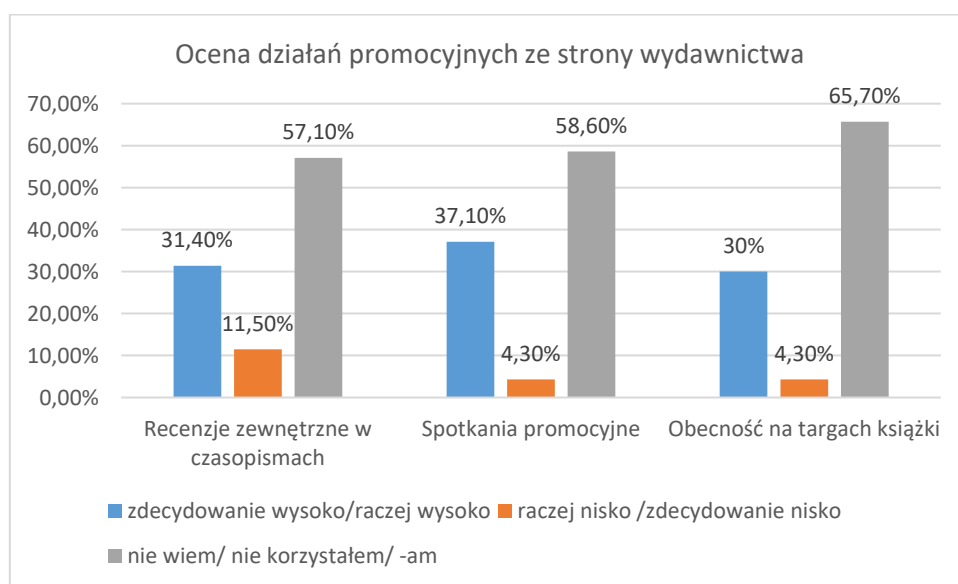
o Monografiach FNP” na podstawie wcześniejszego uczestnictwa w nim, ale nie w charakterze autora/autorki książki prezentowanej podczas danego spotkania.

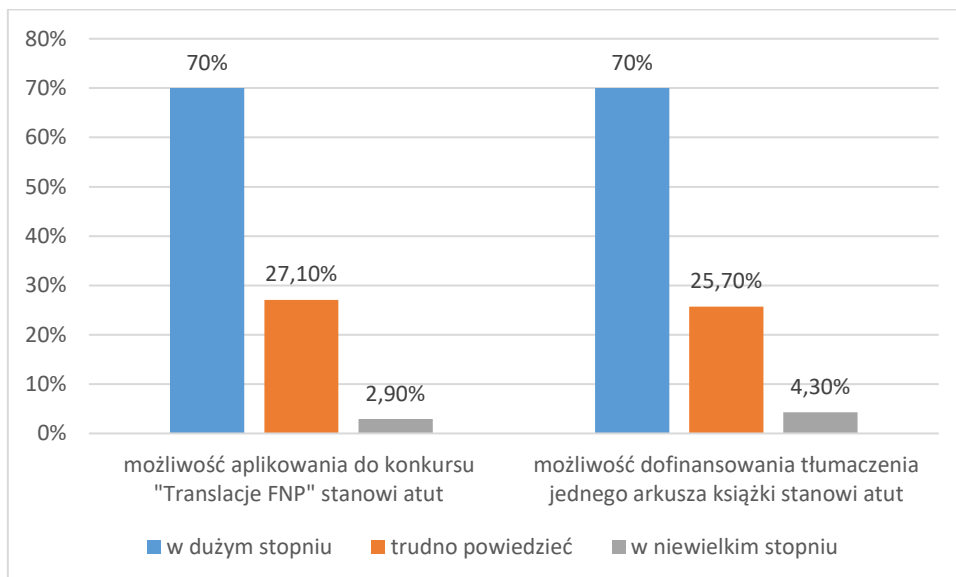
Niektórzy respondenci podkreślili, że w momencie ukazania się ich książki w serii, działania promocyjne, takie jak spotkania z cyklu „Wielogłos o Monografiach FNP” nie były dostępne („Kiedy ukazała się moja książka, nie było jeszcze tego rodzaju działań promocyjnych”; „Niestety w czasie, gdy moja książka ukazała się w serii Monografie FNP (2011), nie prowadzono żadnych szczególnych działań promocyjnych (same o nie zabiegałam na własną rękę). Widzę, że teraz bardzo to się zmieniło, co w mojej ocenie jest warte wzmacniania”). Z nielicznych wypowiedzi wynika, że autorzy nie mieli pewności co do tego, kto był organizatorem działań promocyjnych dotyczących ich publikacji („Nie umiem odpowiedzieć na pytanie o wywiad w prasie, bo miałam kilka wywiadów po

wydaniu książki, ale nie wiem, czy któryś był elementem działań promocyjnych FNP. Albo nie umiem sobie tego przypomnieć, albo nie wiedziałam, że zaproszenie do udzielenia któregoś wywiadu było zainspirowane przez FNP”). Kilka osób zauważa, że ich publikacja nie została objęta działaniami promocyjnymi („Nie oferowano mi ani spotkania, ani audycji, ani wywiadu”; „Fundacja trochę słabo angażuje się w promocję książek, moja na przykład nie była uwzględniona w wielu działaniach, ponieważ »było za dużo wydań w tym czasie«”). Są również respondenci, którzy korzystali z oferty działań promocyjnych proponowanych przez Fundację, ale mają trudności z ich oceną.

Podobnie jak w przypadku działań promocyjnych oferowanych przez FNP, duża część respondentów nie korzystała z działań promocyjnych proponowanych przez Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. 57,1% osób zadeklarowało, że ich książka nie została skierowana do recenzji zewnętrznych, które mogłyby być opublikowane w czasopismach, 58,6% nie korzystało z możliwości zorganizowania spotkań promocyjnych, a 67,7% osób zadeklarowało, że nie widziało książki swojego autorstwa na targach książki. Powody, dla których autorzy nie skorzystali z oferty Wydawnictwa w zakresie działań promocyjnych, są różnorakie. Część respondentów wyraziła opinię, że Wydawnictwo nie oferuje żadnej formy promocji książek wydanych w serii („Ogólnie miałem wrażenie, że za promocję książki odpowiada przede wszystkim FNP. Nie miałem żadnego kontaktu ze strony Wydawnictwa w sprawie ewentualnej promocji”; „Trudno mi też coś powiedzieć o obecności Wydawnictwa UMK na tle innych wydawnictw naukowych w Polsce”). Pojawiły się również głosy niezadowolenia z powodu braku wsparcia ze strony Wydawnictwa dla działań promocyjnych podejmowanych przez autora lub autorkę („Wydawnictwo nie zaproponowało mi żadnych działań promocyjnych, a recenzje w czasopismach naukowych zostały zorganizowane przeze mnie, nie dostałam na ten cel także egzemplarzy recenzyjnych z Wydawnictwa”). Osobna grupa respondentów zakomunikowała w ankiecie, że nie otrzymała czytelnej propozycji udziału w działaniach promocyjnych.

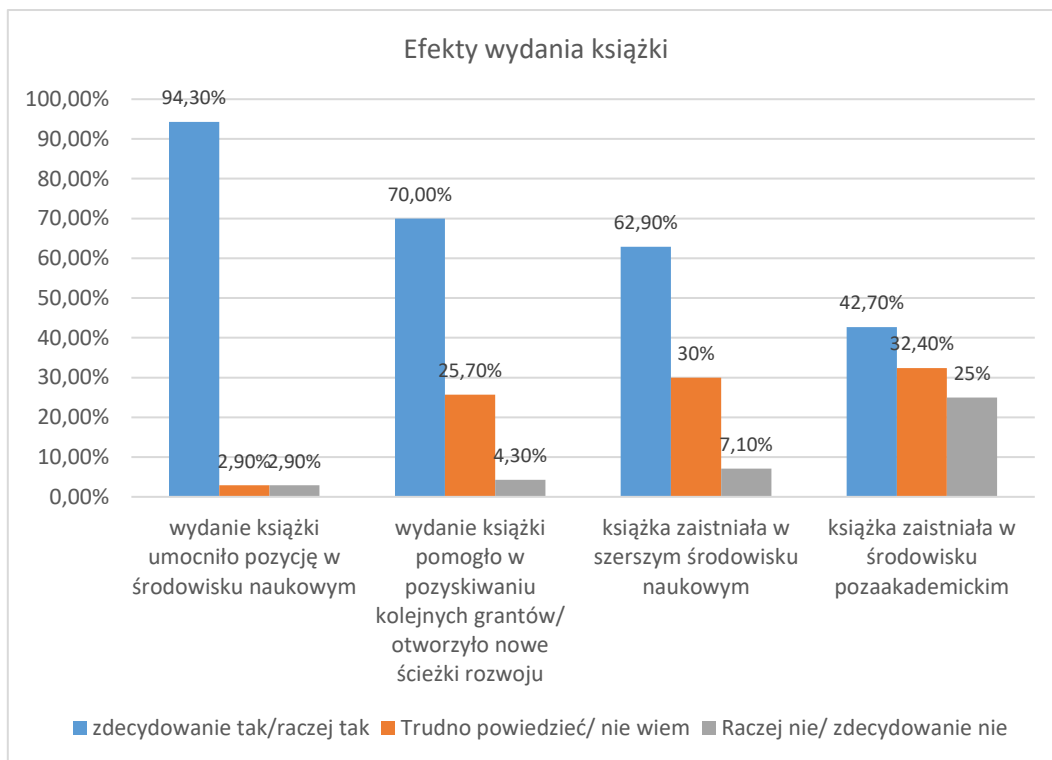
Autorzy i autorki książek wydanych w serii „Monografie FNP” mają możliwość aplikowania do konkursu „Translacje FNP” oraz ubiegania się o subwencję na tłumaczenie jednego arkusza wydawniczego książki – po to, by w bardziej efektywny sposób poszukiwać wydawcy zagranicznego. Według 70% respondentów możliwości te są dużym atutem oferty Fundacji. Ponad jedna czwarta respondentów nie miała jednak na ten temat zdania.

Efekty wydania książki w serii „Monografie FNP”

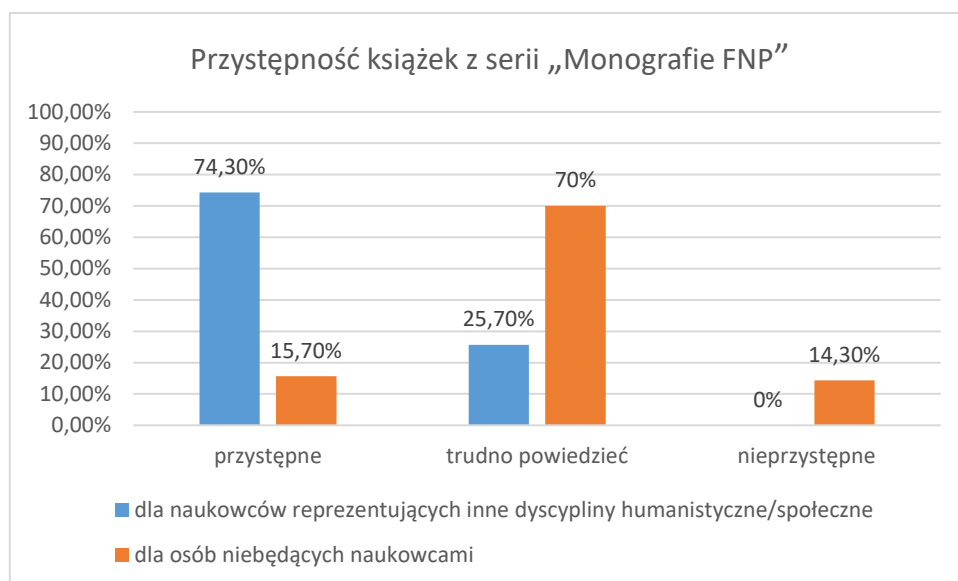
Kolejne pytania dotyczyły wpływu ukazania się książki w serii na dalszą karierę naukową autorów i autorek. Najczęściej wskazywany przez respondentów efekt publikacji pracy w serii to nobilitacja oraz wzmocnienie ich pozycji w środowisku naukowym (94,3%). 70% respondentów uważa, że publikacja pomogła im w pozyskiwaniu kolejnych grantów i/lub otworzyła nowe ścieżki rozwoju.

Pozostałe dwa pytania odnoszące się do rezultatów pośrednich wydania książki dotyczyły tego, czy publikacja zaistniała w szerszym odbiorze, zarówno w świecie akademickim, jak i poza nim. 62,9% respondentów twierdzi, że ich książka zaistniała w szerszym środowisku akademickim, a według 42,7% – również poza środowiskiem akademickim. Co trzeci respondent nie miał zdania na ten temat. Co czwarty uważa, że książka raczej lub zdecydowanie nie zaistniała w środowisku akademickim.

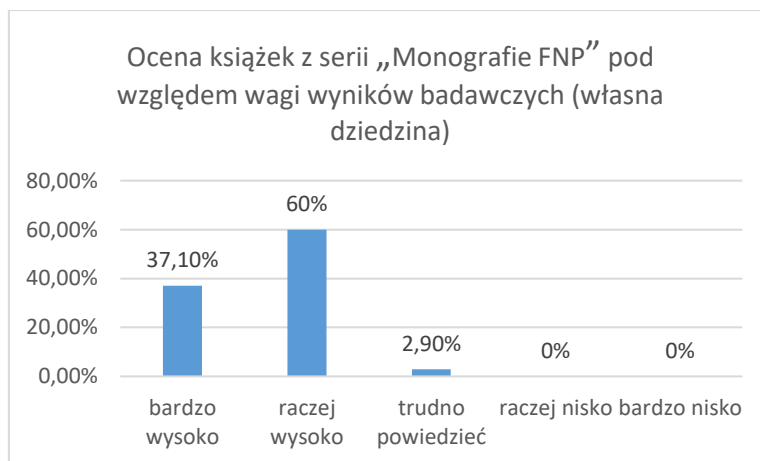

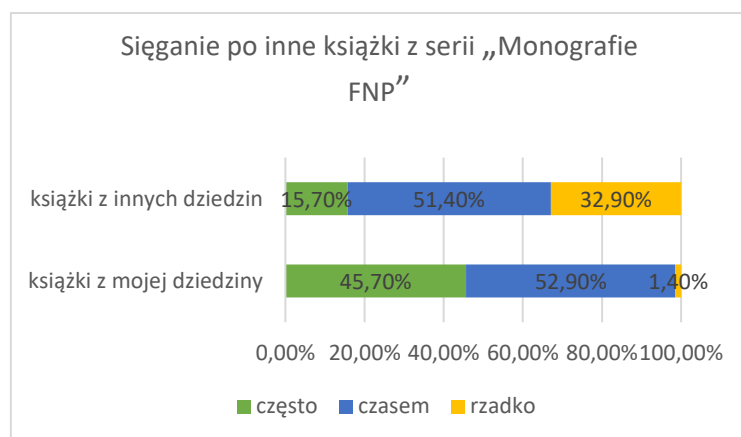
Opinie o serii „Monografie FNP”

Wyniki dotyczące efektów wydania książki oraz zaistnienia publikacji w środowisku naukowym i środowisku pozaakademickim korespondują z wynikami na temat oceny przystępności treści zawartych w książkach z serii „Monografie FNP”. Podczas gdy trzy czwarte respondentów zgodziło się ze stwierdzeniem, że książki wydane w serii są napisane w sposób przystępny dla naukowców reprezentujących inne niż autor dyscypliny humanistyczno-społeczne, to jedynie co szósty (15,7%) respondent ocenia je jako przystępne dla osób, które nie są naukowcami, a 70% respondentów nie ma ten temat zdania lub ma trudności z odpowiedzią na to pytanie. Z wypowiedzi respondentów wynika, że seria „Monografie FNP” może być postrzegana jako nieprzystępna dla czytelników niezajmujących się zawodowo nauką. Nie jest to wynik zaskakujący, ponieważ seria „Monografie FNP” ma charakter naukowy.

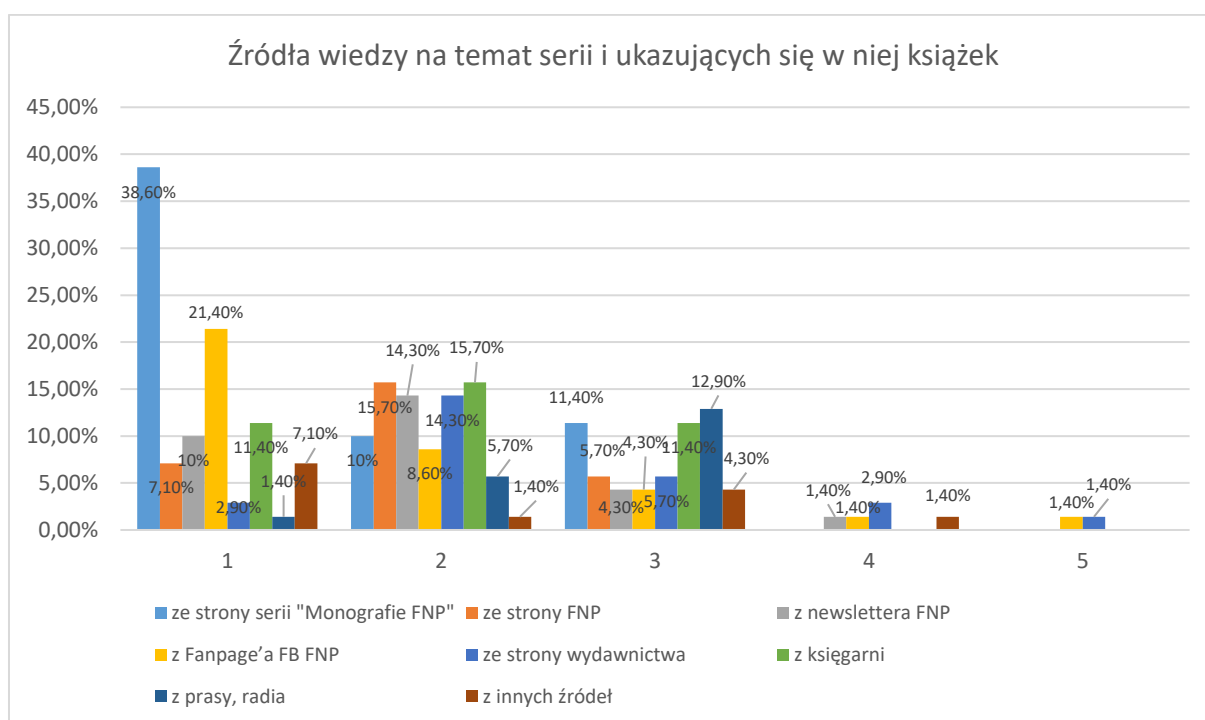

Większość respondentów oceniła książki z ich dziedziny wydawane w serii „Monografie FNP” pod względem wagi wyników badawczych „bardzo wysoko” lub „raczej wysoko” (n=68, 97,1%). Żaden nie ocenił ich „raczej nisko” lub „bardzo nisko”. Zdecydowana większość respondentów deklaruje, że „często” sięga po te książki wydane w serii, które tematycznie pokrywają się z ich zawodowymi zainteresowaniami, a połowa – że „czasem” sięga po książki z innych dziedzin.

Respondenci zostali poproszeni o wskazanie trzech najważniejszych źródeł informacji na temat książek ukazujących się w serii „Monografie FNP”. Najczęściej informacje o nowościach wydawniczych czerpią oni ze strony internetowej prowadzonej przez Fundację i strony dedykowanej serii „Monografie FNP” (<http://monografie.fnp.org.pl/>) (38,6% respondentów). Kolejnym źródłem jest fanpage Fundacji na rzecz Nauki Polskiej na Facebooku – 21,40% respondentów dowiaduje się o książkach z serii właśnie dzięki mediom społecznościowym Fundacji. Strona Fundacji, księgarnie czy newsletter FNP były wskazywane znacznie rzadziej.

Podsumowanie

Celem niniejszego badania było poznanie opinii autorów i autorek książek wydanych w serii „Monografie FNP”, skierowanych do przedstawicieli nauk humanistyczno-społecznych, na temat

prowadzonego przez Fundację programu i jego przydatności. W badaniu udział wzięło 70 spośród 104 osób, których książki zostały wyłonione w konkursie i wydane w serii w latach 2010-2022.

Zdecydowana większość respondentów знаła serię „Monografie FNP” przed przystąpieniem do konkursu, a głównymi powodami, dla których postanowili ubiegać się o wydanie książki w tej serii, były: związany z nią prestiż, oferowane honorarium, dbałość redakcyjna i wydawnicza, dogodne warunki wydawnicze. Jako atut respondenci postrzegali również możliwość ubiegania się o dofinansowanie tłumaczenia swojej książki w ramach konkursu „Translacje FNP”.

Uczestnicy badania pozytywnie ocenili informacje na temat udziału w konkursie, proces składania wniosku oraz procedurę konkursową. Wysoko oceniona została także jakość recenzji i ich przydatność dla autorów książek. Większość respondentów z uznaniem odniosła się do współpracy zarówno z Fundacją, jak i Wydawnictwem Naukowym Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Oceny działań promocyjnych prowadzonych przez Fundację i Wydawnictwo wobec wydawanych w serii książek były pochlebne. Należy jednak podkreślić, że znacząca część respondentów z nich nie korzystała. Wiele głosów wskazywało na dezorientację w kwestii dostępności działań promocyjnych.

Według większości respondentów wydanie książki w serii „Monografie FNP” miało pozytywny wpływ na ich karierę badawczą – umocniło ich pozycję w środowisku naukowym i pomogło w pozyskiwaniu kolejnych grantów i/lub otworzyło nowe ścieżki rozwoju.

Zdecydowana większość autorów wysoko ocenia publikowane w serii „Monografie FNP” książki ze swojej dziedziny pod względem wagi prezentowanych wyników badawczych. Połowa często sięga po nie, a niemal wszyscy postali – czasem. Książki z innych dziedzin cieszą się mniejszym zainteresowaniem – często sięga po nie 16% badanych, czasem – co drugi respondent, a co trzeci – rzadko.

Zdaniem większości respondentów książki wydane w serii „Monografie FNP” napisane są w sposób przystępny dla naukowców z innych dziedzin nauk humanistycznych i społecznych, lecz mogą nie być przystępne dla czytelników niebędących naukowcami.

Najczęściej o książkach ukazujących się w serii „Monografie FNP” respondenci dowiadują się ze strony internetowej serii oraz z profilu Fundacji na rzecz Nauki Polskiej na Facebooku.